

Strasbourg, 17.4.2018
SWD(2018) 115 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI

REZUMATUL EVALUĂRII IMPACTULUI

care însoțește documentul

Prounere de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului

de stabilire a normelor de facilitare a utilizării informațiilor financiare și de alt tip în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a anumitor infracțiuni și de abrogare a Deciziei 2000/642/JAI a Consiliului

{COM(2018) 213 final} - {SWD(2018) 114 final}

Fișă rezumat
Evaluarea impactului privind facilitarea utilizării informațiilor financiare și de alt tip în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a anumitor infracțiuni penale.
A. Necesitatea de a acționa
De ce? Care este problema abordată?
Grupările infracționale și teroriștii acționează adesea în mai multe state membre, iar activele lor, inclusiv conturi bancare, sunt de obicei situate pe teritoriul UE sau în afara acesteia. Activitățile lor financiare ar putea lăsa o pistă de informații în alte state membre, informații care ar putea fi cruciale pentru investigatori. Lipsa de acces sau accesul cu întârziere la informații financiare și la informații privind conturile bancare împiedică detectarea fluxurilor financiare rezultate din activități infracționale. Veniturile provenite din săvârșirea de infracțiuni rămân nedetectate sau nu pot fi înghețate. În plus, unitățile de informații financiare (FIU) se confruntă cu obstacole în ceea ce privește cooperarea dintre ele, precum și în ceea ce privește accesul la informații în domeniul aplicării legii care sunt relevante pentru îndeplinirea sarcinilor lor în temeiul celei de a 4-a Directive UE(2015)849 de combatere a spălării banilor (4DCSB).
Ce se așteaptă de la această inițiativă?
Inițiativa are drept scop sporirea securității în statele membre ale UE și în întreaga UE prin îmbunătățirea accesului la informațiile financiare, inclusiv la informațiile privind conturile bancare, al autorităților și organismelor competente responsabile cu prevenirea, investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor grave, prin consolidarea capacității acestora de a efectua investigații și analize financiare, precum și prin îmbunătățirea cooperării lor. În plus, inițiativa vizează sporirea capacității FIU-rilor de a-și îndeplini sarcinile care le revin în temeiul 4DCSB.
Care este valoarea adăugată a acțiunii la nivelul UE?
Acțiunea UE ar asigura o abordare armonizată pentru a se facilita accesul autorităților și al organismelor competente la informații financiare în scopul combaterii infracțiunilor grave, precum și pentru a se consolida capacitatea FIU-rilor de combatere a spălării banilor, a infracțiunilor care conduc la spălarea de bani și a finanțării terorismului. Având în vedere dimensiunea transfrontalieră a acestor infracțiuni și, în consecință, necesitatea ca autoritățile competente să aibă acces mai rapid la informații pentru a-și efectua analizele și a-și desfășura investigațiile și pentru a coopera cu mai multă eficacitate și eficiență atât la nivel național, cât și la nivel transfrontalier, este necesară o acțiune la nivelul UE pentru a facilita o cooperare mai bună între autorități și pentru a le permite acestora să acceseze informațiile relevante și să facă schimb de astfel de informații.

B. Soluții
Ce opțiuni de politică legislative și nelegislative au fost luate în considerare? Există sau nu o opțiune preferată? De ce?
Au fost analizate o opțiune de politică nelegislativă O și 13 opțiuni de politică legislative, iar acestea au fost grupate în: Blocul A: „DE CE” ar trebui autoritățile competente să aibă acces la informații financiare sau să facă schimb de astfel de informații? OPȚIUNEA A.1: numai pentru a preveni și combate spălarea banilor, a infracțiunilor care conduc la spălarea de bani și a finanțării terorismului. OPȚIUNEA A.2: numai în ceea ce privește „euroinfracțiunile”, astfel cum sunt definite la articolul 83 alineatul (1) din TFUE. OPȚIUNEA A.3: în ceea ce privește formele de infracțiuni menționate în anexa I la Regulamentul privind Europol. Blocul B: „CUM” ar trebui autoritățile publice să aibă acces la informații financiare și să facă schimb de astfel de informații? OPȚIUNEA B.1: să se asigure accesul autorităților competente la registrele naționale centralizate de conturi bancare în conformitate cu 1) subopțiunea B.1.a: acces direct sau 2) subopțiunea B.1.b: acces indirect. OPȚIUNEA B.2: să se asigure accesul autorităților competente la toate celelalte informații financiare în conformitate cu 1) subopțiunea B.2.a: acces direct sau 2) subopțiunea B.2.b: prin intermediul FIU-rilor. OPȚIUNEA B.3: să se prevadă măsuri pentru schimbul de informații dintre FIU-uri și pentru accesul acestora la informațiile deținute de autoritățile competente, precum și pentru schimbul de astfel de informații, în conformitate cu 1) subopțiunea B.3.a: cooperarea directă dintre FIU-ri sau 2) subopțiunea B.3.b: instituirea unei FIU centrale. Blocul C: „CĂROR ENTITĂȚI” și căror autorități publice li se aplică aceste condiții? OPȚIUNEA C.1: autorităților publice responsabile cu prevenirea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor; OPȚIUNEA C.2: autorităților publice în opțiunea C.1 și, suplimentar, 1) subopțiunea C.2.a: birourilor de recuperare a activelor; 2) subopțiunea C.2.b: Europol; 3) subopțiunea C.2.c: OLAF. În ceea ce privește accesul autorităților competente la informațiile conținute în registrele de conturi bancare, opțiunea de politică preferată este o combinație între opțiunile A.3, B.1.a, C.2.a și C.2.b. În ceea ce privește accesul autorităților competente la informații financiare suplimentare, opțiunea de politică preferată este o combinație între opțiunile A.3, B.2.b și C.2.b. Pentru a aborda obstacolele din calea cooperării transfrontaliere a FIU-rilor și dificultățile întâmpinate de acestea în cooperarea cu partenerii lor naționali de aplicare a legii, opțiunea de politică preferată este o combinație între opțiunile A.1, B.2.b, B.3.a și C.2.b.

Cine sprijină opțiunea preferată?
Părțile interesate au fost de acord că accesul la registrele centralizate ale conturilor bancare ar facilita eficacitatea investigațiilor în scopul aplicării legii și ar permite să se evite costurile și sarcina administrativă pe care le implică solicitările nespecifice adresate băncilor. Majoritatea respondenților la consultarea publică au fost de acord să se acorde acces autorităților competente, inclusiv birourilor de recuperare a activelor. Statele membre sunt de acord să faciliteze cooperarea dintre FIU-ri și schimbul de informații dintre acestea și autoritățile competente. Într-un sondaj Eurobarometru recent, 92 % dintre respondenți au fost de acord cu faptul că autoritățile naționale ar trebui să facă schimb de informații cu autoritățile din alte state membre ale UE pentru o mai bună prevenire și combatere a infracționalității și a terorismului.
C. Impactul opțiunii preferate
Care sunt beneficiile opțiunii preferate (sau ale opțiunilor principale, dacă nu există o opțiune preferată)?
Se preconizează că opțiunea preferată va oferi mijloace mai bune de sporire a securității și de combatere a infracționalității în UE. Aceasta ar asigura un acces mai rapid la informații financiare clar definite și o cooperare mai eficace și mai eficientă între FIU-ri și autoritățile competente. Totodată ar consolida posibilitatea ca autoritățile competente, inclusiv birourile de recuperare a activelor și Europol, să acceseze rapid informații financiare esențiale, ceea ce este crucial pentru investigațiile financiare. Opțiunea preferată ar consolida, de asemenea, în mod substanțial capacitatea FIU-rilor de a efectua analize financiare cu scopul de a preveni spălarea banilor și finanțarea terorismului. Opțiunea preferată ar mări costurile și sarcina administrativă legată

de trimiterea de „solicitări generale, nespecifice” și de răspunsul la acestea.
Care sunt costurile opțiunii preferate (sau ale opțiunilor principale, dacă nu există o opțiune preferată)?
Costurile unice de punere în aplicare a opțiunii preferate care oferă acces direct la registrele centralizate ale conturilor bancare și la sistemele de extragere a datelor sunt estimate la o valoare cuprinsă între 5 000 și 30 000 EUR (acestea trebuie înmulțite cu numărul de autorități care urmează a fi conectate la registrele centralizate ale conturilor bancare și la sistemele de extragere a datelor). Costurile legate de accesul la informații financiare prin intermediul FIU-rilor vor fi suportate cu precădere de acestea.
Care va fi impactul asupra societăților, IMM-urilor și microîntreprinderilor?
Nu sunt preconizate costuri suplimentare pentru sectorul bancar. Dimpotrivă, această inițiativă ar conduce la economii financiare semnificative pentru bănci, întrucât acestea nu ar trebui să prelucreze și să răspundă la solicitările generale provenind de la autoritățile competente. Nu se preconizează niciun impact specific asupra IMM-urilor și microîntreprinderilor.
Va exista un impact semnificativ asupra bugetelor și asupra administrațiilor naționale?
Costurile de acordare a unui acces direct la registrele centralizate ale conturilor bancare și la sistemele de extragere a datelor și a accesului la informații financiare prin FIU-ri vor avea un impact asupra bugetelor și administrațiilor naționale. Cu toate acestea, costurile ar trebui să fie compensate de o reducere a cheltuielilor administrative și financiare curente ale autorităților competente, precum și de reducerea costurilor rezultată ca urmare a unei cooperări mai eficiente între FIU-ri și între acestea și autoritățile competente.
Vor exista și alte efecte semnificative?
Măsurile propuse vor avea un impact asupra drepturilor fundamentale; interferența cu dreptul la protecția datelor cu caracter personal ar fi menținută la un nivel minim, deoarece accesul este limitat și oferit numai autorităților relevante, asigurându-se astfel proporționalitatea. Va fi permis accesul direct la registrele centralizate ale conturilor bancare și la sistemele de extragere a datelor deoarece acestea conțin informații limitate. Accesul la alte tipuri de informații financiare va fi posibil prin intermediul FIU-rilor. Opțiunile preferate nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor și sunt evaluate ca fiind instrumentele legislative cel mai puțin intruzive la nivelul Uniunii, în conformitate cu cerințele stabilite de Curtea de Justiție. O viitoare propunere legislativă nu ar aduce atingere garanțiilor procedurale prevăzute în legislația națională și ar oferi garanții stricte și o mai mare atenuare a oricărui impact negativ asupra drepturilor fundamentale.
D. Acțiuni subsecvente
Când va fi revizuită politica?
Comisia va monitoriza punerea efectivă în aplicare a instrumentelor legislative propuse și, pe baza consultărilor cu statele membre și cu părțile interesate, va evalua, la 3 ani de la adoptarea măsurilor propuse, realizările în raport cu obiectivele și problemele care trebuie soluționate.